

Anmälan mot dåvarande samhällsbyggnadschefen i Södertälje kommun angående fråga om jäv vid handläggningen av ett detaljplaneärende

Anmälan

AA klagade i en anmälan till JO på dåvarande samhällsbyggnadschefen i Södertälje kommun, BB, och uppgav i huvudsak följande. BB deltog i handläggningen av detaljplanarbetet för Glasberga Sjöstad samtidigt som han var styrelseordförande i det bolag, Glasberga KB, som hade ekonomiska intressen i exploateringen av marken. Detta förhållande kunde inte gagna en objektiv handläggning av ärendet.

Till anmälan fogades bl.a. en tjänsteskrivelse den 3 maj 2005 från samhällsbyggnadskontoret till kommunstyrelsen angående detaljplan för del av Glasberga Sjöstad, etapp 2. I slutet av skrivelsen, som inte var undertecknad, angavs stadsdirektörens och samhällsbyggnadschefens namn.

Utredning

Stadsbyggnadsnämnden i Södertälje kommun anmodades att göra en utredning och yttra sig över vad som hade framförts i anmälan, mot bakgrund av bestämmelserna i 6 kap. 24-27 §§ kommunallagen (1991:900).

I nämndens remissvar anfördes följande (bilagor utelämnade här).

Inledningsvis får Stadsbyggnadsnämnden informera om att tidigare beslut gällande detaljplan för del av Glasberga sjöstad, etapp 1, överklagades till länsstyrelsen i Stockholms län och vidare till Regeringen, som beslutade i frågan den 4 mars 2004. AA och CC tog upp frågan om jäv i överklagandet till Regeringen, men Regeringen fann att det som framkommit inte innebar att det fanns tillräckliga skäl att upphäva planbeslutet på grund av jäv. Regeringens beslut bifogas som [bilaga 1](#).

Med anledning av de synpunkter angående jäv som förts fram i överklagandet av detaljplanebeslutet för Glasberga Sjöstad etapp 1 har samhällsbyggnadskontoret i det fortsatta planarbetet överhuvudtaget inte involverat chefen för samhällsbyggnadskontoret BB. Som projektledare för planarbetet avseende etapp 2 utsågs tf exploateringschef DD. Vidare handlades ärendet enligt följande:

Den 18 januari 2005 skrevs en tjänsteskrivelse där Samhällsbyggnadskontoret föreslog Stadsbyggnadsnämnden att godkänna detaljplaneförslaget och att ställa ut detaljplanen samt att begära hos länsstyrelsen att strandskyddet skulle upphävas enligt separat ansökan. Denna tjänsteskrivelse skrevs under av stadsarkitekten EE.

BB deltog inte aktivt i planarbetet och han skrev inte heller under tjänsteskrivelsen, se bilaga 2.

Den 22 mars 2005 skrevs en tjänsteskrivelse där Samhällsbyggnadskontoret föreslog Stadsbyggnadsnämnden att godkänna detaljplaneförslaget för Glasberga sjöstad etapp 2 och att detaljplanen skulle överlämnas till kommunfullmäktige för antagande. Även denna tjänsteskrivelse skrevs under av stadsarkitekten EE. BB varken deltog i handläggningen eller skrev under tjänsteskrivelsen, se bilaga 3.

Den 11 april 2005 beslutade Stadsbyggnadsnämnden i ärendet i enlighet med förslaget i tjänsteskrivelsen daterad den 22 mars 2005.

BB deltog inte vid Stadsbyggnadsnämndens sammanträde när denna fråga var uppe till beslut. BB lämnade rummet, men det har inte noterats i protokollet.

När ärendet därefter skulle upp till kommunstyrelsen skrev tf stadsdirektör FF under tjänsteskrivelsen daterad den 3 maj 2005. Tyvärr kom BB:s namn att stå med i skrivelsen men han skrev aldrig under. Bifogad tjänsteskrivelse, bilaga 4, är den som gick till kommunstyrelsen och som finns i akten. Den tjänsteskrivelse som JO tagit del av fanns tidigare i handläggningen men kom att ändras före kommunstyrelsens sammanträde. Stadsbyggnadsnämnden vet inte hur den kommit AA tillhanda.

BB var under tiden planarbetet pågick ledamot i styrelsen för Glasberga KB i egenskap av representant för kommunen. Kommanditbolaget ägs till lika delar av Södertälje kommun, kommunens helägda bostadsföretag AB Telgebostäder, JM Byggnads AB och Riksbyggens ekonomiska förening. Bolaget äger aktuellt markområde och avsikten är att förädla och exploatera området. BB blev registrerad som ordförande i bolaget först den 15 mars 2006. BB har således inte haft någon ställföreträdarposition i bolaget och under hela planprocessen har bolaget representerats av andra företrädare för bolaget.

Med hänsyn till hur detta planärende har handlagts finner inte Stadsbyggnadsnämnden att en jävssituation skulle vara för handen.

AA kommenterade remissvaret och anförde bl.a. att i kommunens yttrande till regeringen med anledning av överklagandet angående detaljplanen för Glasberga Sjöstad, etapp 1, angavs att BB var suppleant i styrelsen för kommanditbolaget.

Bedömning

I 6 kap. kommunallagen finns bestämmelser som reglerar kommunstyrelsens och övriga nämnders verksamhet. I 24 - 27 §§ finns bestämmelser om jäv. Av bestämmelserna följer att den som är jävig i ett ärende hos en nämnd inte får delta eller närvara vid handläggningen av ärendet.

En förtroendevald eller en anställd hos en kommun är enligt 6 kap. 25 § jävig, om

1. saken angår honom själv eller hans make, sambo, förälder, barn eller syskon eller någon annan närstående eller om ärendets utgång kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för honom själv eller någon närstående,
2. han eller någon närstående är ställföreträdare för den som saken angår eller för någon som kan vänta synnerlig nytta eller skada av ärendets utgång,
3. ärendet rör tillsyn över sådan kommunal verksamhet som han själv är knuten till,
4. han har fört talan som ombud eller mot ersättning biträdd någon i saken, eller

5. det i övrigt finns någon omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till hans opartiskhet i ärendet.

Stadsbyggnadsnämnden har i remissvaret till JO uppgett att BB inte var ställföreträdare för kommanditbolaget. Jäv förelåg således inte automatiskt enligt 6 kap. 25 § 2. kommunallagen. Huruvida BB var jävig eller inte är i stället en bedömningsfråga som får avgöras enligt 5. om s.k. delikatessjäv. JO är som regel återhållsam med att uttala sig i bedömningsfrågor. Jag anser inte att det finns skäl att i detta fall frånga den principen. Detta gäller särskilt med hänsyn till vad nämnden uppgett om BB delaktighet i planarbetet sedan synpunkter om jäv framförts i överklagandet av beslutet om detaljplan för Glasberga Sjästad, etapp 1.

Vad som har kommit fram i ärendet föranleder i övrigt inte någon åtgärd eller något uttalande av mig.

Ärendet avslutas.